Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto
Erätalousyksikkö
neuvotteleva virkamies Sami Niemi

Muistio 6.10.2017

Maa- ja metsätalousvaliokunta

HE 117/2017 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain, riistahallintolain ja riistavahinkolain 46 §:n muuttamisesta

Riistanhoitomaksua esitetään korotettavaksi 33 eurosta 39 euroon. Korotuksesta arvioidaan kertyvän noin 1,790 milj.euroa lisää riistatalouden edistämisen momentille 30.40.50.

Riistanhoitoyhdistykset

Keskeinen tarve riistanhoitomaksun korotukselle aiheutuu riistanhoitoyhdistyksien vapaaehtoisen yhdistymisen tukemisesta ja toiminnanohjauksen vahvistamisesta.

Riistanhoitoyhdistykset ovat osa riistahallintoa eli ne ovat välillistä julkista hallintoa. Niille on uskottu riistapolitiikan kannalta tärkeitä tehtäviä, kuten uusien metsästäjien koulutus ja nuorisotyö. Riistanhoitoyhdistykset hoitavat julkisia hallintotehtäviä: metsästäjätutkinnot, ampumakokeet, metsästyksen valvonnasta vastaavien viranomaisten avustaminen, riistavahinkotarkastuksiin osallistuminen). Nämä tehtävät edellyttävät, että perustuslain 124 §:ssä säädetyt edellytykset kuten mm. hyvän hallinnon vaatimuksien toteutuminen, turvataan.

Huolestuttavasti on ilmennyt, että riistanhoitoyhdistysten välillä toiminnan aktiivisuus vaihtelee hyvin paljon. Merkittävä osa riistanhoitoyhdistyksistä (28 %, 83 kpl) ei esimerkiksi ole järjestänyt metsästäjätutkintoon valmentavia kursseja viime vuonna. Samoin esimerkiksi hirvenmetsästyksen johtajien koulutuksia ei järjestänyt 87 riistanhoitoyhdistystä (29 %) Riistanhoitoyhdistyksistä vain 34 % (99 kpl) järjesti nuoriso- ja kouluyhteistyönä tilaisuuksia kouluille ja oppilaitoksille.

Riistanhoitoyhdistyksille on tullut merkittäviä uusia haasteita, jotka liittyvät suurpetoihin liittyvään tiedotukseen, neuvontaan ja vahinkojen estotoimenpiteiden edistämiseen. Osassa riistanhoitoyhdistyksissä uusia vapaaehtoisperiaatteella toimivia toiminnanohjaajia on kuitenkin ollut vaikea saada. Nykytilanteessa toiminnanohjaajilla ei monesti ole resursseja toteuttaa aktiivista toimintaa, kuten riistavahinkotarkastuksiin osallistumista, metsästäjien koulutuksia sekä kouluyhteistyötä ja nuorisotyötä.

Samalla riistanhoitoyhdistyksien toiminnan perusrahoituksen jakoperusteet uudistettaisiin niin, että valtionavustus määräytyisi toiminnan tuotoksien perusteella. Lisäksi rahoitusta ohjattaisiin riistanhoitoyhdistysten alueellisesti ja valtakunnallisesti merkittäviin hankkeisiin, Suomen riistakeskuksen toiminnan kehittämiseen sekä riistan elinympäristöjen hoitoon. Riistanhoitoyhdistysten osallistumisesta riistavahinkotarkastuksiin aiheutuvat kustannukset korvattaisiin myös jatkossa riistavahinkojen korvaamiseen valtion talousarviossa osoitetuista määrärahoista.

Suomen riistakeskus

Suomen riistakeskuksen tehtäviä muutettaisiin riistanhoitoyhdistyksien tukemisen, ohjauksen ja valvonnan lisäämiseksi. Lisäksi riistanhoitoyhdistyksien valtionavustuksen myöntäminen siirrettäisiin maa- ja metsätalousministeriöltä Suomen riistakeskuksen julkiseksi hallintotehtäväksi. Metsästäjärekisteriä koskevat säännökset päivitettäisiin vastaamaan nykyistä lainsäädäntöä.